

Bergen, 12.01.2026

Høring – veiledning regnskapsføring av livsvarig AFP i offentlig sektor

NHH takker for muligheten til å kommentere høringsutkastet til NRS(V) *Regnskapsføring av livsvarig AFP i offentlig sektor*. Hovedinntrykket er at høringsutkastet er godt skrevet og godt begrunnet, og vi vil begrense våre kommentarer til et par problemstillinger som vi foreslår at NRS ser nærmere på og eventuelt forklarer bedre i endelig veiledning.

Sammenstillingsprinsippet

I punkt 4.2.1 sier høringsutkastet at

Det følger av NRS 6 punkt 32 at pensjonsforpliktelsen skal innregnes som kostnad over opptjeningsperioden, i tråd med sammenstillingsprinsippet. NRS 6 definerer ikke opptjeningsperioden. Veiledning i IAS 19 anses relevant å se hen til.

IAS 19 er opptatt av når pensjonen er fullt opptjent, og høringsutkastet konkluderer med at:

Opptjeningsperioden varer til det tidspunkt da ytterligere arbeid ikke vil føre til ytterligere ytelser. Det er kun pensjongivende inntekt frem til og med 31. desember det året man fyller 61 år som teller med i utmålingen av AFP pensjon. Opptjeningsperioden vil dermed være til og med desember det året den ansatte fyller 61 år, og ikke frem til uttakstidspunktet.

Den ansatte har imidlertid mulighet til å arbeide også etter opptjeningsperioden uten at dette går utover rettigheten til opptjent pensjon, men høringsutkastet innebærer at det ikke blir kostnadsført opptjening av pensjon i arbeidsår etter opptjeningsperioden. Vi er ikke overbevist om at balansefokuset i IAS 19 gir en løsning i samsvar med regnskapslovens sammenstillingsprinsipp når arbeidsperioden går utover opptjeningsperioden. Vi stiller derfor spørsmål om ikke sammenstillingsprinsippet tilsier at pensjonskostnaden burde blitt periodisert over forventet arbeidsperiode.

Foretaksspesifikke ordninger vs flerforetaksordninger

Høringsutkastet redegjør for at noen ordninger for livsvarig AFP i offentlig sektor er foretaksspesifikke ordninger, mens noen er flerforetaksordninger. For foretaksspesifikke ordninger er høringsutkastet klar på at de må regnskapsføres som ytelsesordninger. Flerforetaksordninger har «i sum de samme egenskapene som en foretaksspesifikk ordning» (side 7), og hovedregelen er

regnskapsføring som ytelsesplan. Dette betinger dog at det foreligger tilstrekkelig informasjon for måling av ordningen (se side 7). Høringsutkastet forventer at det foreligger tilstrekkelig informasjon for ordninger i KLP, men konkluderer med at

Både for offentlig tjenstepensjon og offentlig AFP må det enkelte foretak gjøre en konkret vurdering av om det foreligger tilstrekkelig informasjon til å regnskapsføre ordningen som en ytelsesbasert pensjonsordning.

For å vurdere om det foreligger tilstrekkelig informasjon, henviser høringsutkastet til NRS 6 som spesifiserer at tilstrekkelig informasjon er tilgjengelig når foretaket:

- *Har tilgang til informasjon om alle komponentene i ordningen, eksempelvis pensjonsmidlene, pensjonsforpliktelsene, aktuarmessige tap og gevinster, årets pensjonsopptjening, rentekostnad og avkastning, og*
- *Det foreligger et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering av de enkelte komponenter mellom de deltakende foretakene.*

Det har formodningen mot seg at selskaper har pensjonsforpliktelser uten å ha en formening om størrelsen på den, og vi er enig med høringsutkastets utgangspunkt at det bør være mulig å estimere pensjonens størrelse. Men når innregningskriteriene bruker absolutte begrep som «alle» og skjønsmessige begrep som «pålitelig», kan enkelte regnskapsavleggere konkludere med at tilstrekkelig informasjon ikke er tilgjengelig selv om andre ville konkludere motsatt for samme eller tilsvarende ordninger. Vi er også kjent med at for private selskaper er det normalt at AFP ikke balanseføres. Lignende ordninger kan altså bli regnskapsført ulikt.

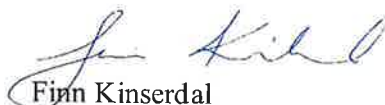
Kriteriene for tilstrekkelig informasjon er nå formulert slik at regnskapsavlegger må bevise at forpliktelsen kan innregnes. Etter vår mening burde bevisbyrden vært snudd. Med AFP-ordningen er det opplagt at selskapet har en forpliktelse, og kriteriene i veiledningen (og NRS 6) burde heller legge vekt på at regnskapsavlegger må bevise hvorfor innregning av forpliktelsen gir misvisende regnskap for å kunne unnlate innregning. Bruk av beste estimat ved usikkerhet er et av regnskapslovens grunnleggende regnskapsprinsipper. NOU 1995:30 sier at «når det foreligger usikkerhet, skal det vises forsiktighet i estimeringen for å unngå overvurdering av eiendeler eller inntekter og undervurdering av forpliktelser eller kostnader» (side 33). Dersom man unnlater balanseføring av pensjonsforpliktelse, undervurderer balansen selskapets forpliktelser. Selv om det knytter seg usikkerhet til måling av forpliktelsen, kan det likevel være mer relevante med innregning av forpliktelser enn å unnlate innregning.

Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål til våre kommentarer.

Vennlig hilsen

Kjell Ove Røsok
Programleder MRR

Finn Kinserdal

Leder Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap